

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESAS KOLĒĢIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV 1010

Tālrunis: 67830735, 67210274 Fakss: 67830770
e-mail: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR LIETAS IEROSINĀŠANU

Rīgā

2020. gada 12. maijā

Satversmes tiesas 1. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētāja Ineta Ziemele, tiesneši Gunārs Kusiņš un Daiga Rezevska,

kolēģijas sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto sabiedrību ar ierobežotu atbildību „Alfor” un „Admirāļu klubs” (turpmāk – Pieteikuma iesniedzējas) pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums Nr. 81/2020),

konstatēja:

1. Pieteikuma iesniedzējas lūdz Satversmes tiesu:

1.1. atzīt likuma „Par valsts apdraudējuma un tā seku novēršanas un pārvarēšanas pasākumiem sakarā ar Covid-19 izplatību” 8. un 9. pantu (turpmāk kopā arī – apstrīdētās normas) par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 1. pantam, 91. panta pirmajam teikumam un 105. panta pirmajam un trešajam teikumam un spēkā neesošu no Pieteikuma iesniedzēju pamattiesību aizskāruma rašanās brīža;

1.2. sasaukt rīcības sēdi, lai izlemtu jautājumu par pagaidu tiesību aizsardzības līdzekļa, ar ko tiek apturēta apstrīdēto normu darbība, piemērošanu;

1.3. pieaicināt lietā sniegt viedokli biedrību „Latvijas Spēļu biznesa asociācija” un biedrību „Latvijas interaktīvo azartspēļu biedrība”.

2. Likuma „Par valsts apdraudējuma un tā seku novēršanas un pārvarēšanas pasākumiem sakarā ar Covid-19 izplatību” 8. pants noteic, ka ar Covid-19 izplatību saistītās ārkārtējās situācijas laikā ir aizliegts organizēt azartspēles un izlozes, izņemot interaktīvās azartspēles, skaitļu izlozes un momentloterijas. Savukārt šī likuma 9. pants noteic, ka uz šā likuma darbības laiku Izložu un azartspēļu uzraudzības inspekcija aptur visas azartspēļu organizēšanas licences gan fiziskajās azartspēļu organizēšanas vietās (kazino licence, spēļu zāles licence, bingo zāles licence), gan interaktīvajā vidē un (vai) izmantojot elektronisko sakaru pakalpojumu starpniecību.

3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektajai daļai, lemjot par to, vai uz saņemtā pieteikuma pamata lieta ir ierosināma, kolēģija izvērtē, vai:

- 1) lieta ir piekritīga Satversmes tiesai;
- 2) iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu;
- 3) pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18.–19.³ panta prasībām;
- 4) pieteikums nav iesniegts par jau izspriestu prasījumu;
- 5) pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums vai faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības ir mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

Turklāt saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 20. panta sesto daļu Satversmes tiesa var atteikties ierosināt lietu, ja konstitucionālajā sūdzībā sniegtais juridiskais pamatojums ir acīmredzami nepietiekams prasījuma apmierināšanai.

4. Satversmes tiesas likuma 16. panta 1. punkts noteic, ka Satversmes tiesa izskata lietas par likuma atbilstību Satversmei. Līdz ar to pieteikumā ietvertais prasījums ir piekritīgs Satversmes tiesai.

5. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 11. punktu persona pieteikumu Satversmes tiesā var iesniegt tikai Satversmē noteikto pamattiesību aizskāruma gadījumā.

No pieteikuma un tam pievienotajiem dokumentiem, kā arī Izložu un azartspēļu uzraudzības inspekcijas (turpmāk – Inspekcija) mājaslapā pieejamās informācijas izriet, ka Pieteikuma iesniedzējām ir izsniegtas licences azartspēļu organizēšanai.

Pamatojoties uz likuma „Par valsts apdraudējuma un tā seku novēršanas un pārvarēšanas pasākumiem sakarā ar Covid-19 izplatību” 9. pantu, Izložu un azartspēļu inspekcija 2020. gada 6. aprīlī pieņēmusi lēmumu par Latvijā reģistrēto un darbību veicošo azartspēļu organizētāju, tostarp Pieteikuma iesniedzēju, licenču apturēšanu. Ievērojot šo lēmumu, Pieteikuma iesniedzējas ir slēgušas visas tām piederošās azartspēļu organizēšanas vietas, kā arī ir apturējušas interaktīvo azartspēļu organizēšanu. Pieteikuma iesniedzējas uzskata, ka tādējādi ir liegtas tiesības veikt komercdarbību un sasniegt komercdarbības mērķi – gūt peļņu. Tādējādi esot pārkāpts no Satversmes 1. panta izrietošais tiesiskās paļāvības princips, kā arī apstrīdētās normas neatbilstot Satversmes 105. panta pirmajā un trešajā teikumā noteiktajām tiesībām uz īpašumu un Satversmes 91. panta pirmajā teikumā noteiktajam vienlīdzības principam.

Līdz ar to Pieteikuma iesniedzējas ir tiesīgas iesniegt pieteikumu, ievērojot konstitucionālajai sūdzībai Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² pantā noteiktās prasības.

6. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 19.² panta otrajai daļai persona var iesniegt konstitucionālo sūdzību Satversmes tiesai vienīgi gadījumā, ja viņa ir izmantojusi visas iespējas aizstāvēt savas tiesības ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem vai arī, ja personai šādu iespēju nav.

Pieteikumā norādīts, ka apstrīdētās normas esot imperatīvas (*sk. pieteikuma 58. punktu*). Pieteikuma iesniedzējas paudušas uzskatu, ka viņu situācijā nepastāvot efektīvi vispārējie tiesību aizsardzības līdzekļi, kurus būtu iespējams

izmantot. Proti, Inspekcijas lēmuma pārsūdzēšana administratīvā procesa kārtībā nebūtu efektīva, jo nebūtu sagaidāms Pieteikuma iesniedzējam labvēlīgs lēmums (*sk. pieteikuma 59. punktu*). Pieteikuma iesniedzējas uzskata, ka obligātā administratīvā akta izdošanas gadījumā valsts pārvaldes iestādei neesot atļauts apsvērt tā izdošanas un satura lietderību. Procesuālās efektivitātes principam atbilstošāks risinājums esot vēršanās Satversmes tiesā (*sk. pieteikuma 62. punktu*).

Satversmes tiesa ir atzinusi, ka subsidiaritātes principa ievērošanai nepieciešams izsmelt reālās un efektīvās iespējas aizstāvēt aizskartās pamattiesības, nevis izmantot jebkurus teorētiski iespējamus tiesību aizsardzības līdzekļus, kas varētu jebkādā veidā attiekties uz pieteikuma iesniedzēja situāciju (*sk. Satversmes tiesas 2011. gada 19. oktobra sprieduma lietā Nr. 2010-71-01 14. punktu*).

Atziņa, ka subsidiaritātes principa ievērošanai nepieciešams izsmelt reālās un efektīvās iespējas aizsargāt aizskartās pamattiesības, nozīmē to, ka ir jābūt reālai iespējai ar konkrēto tiesību aizsardzības līdzekli panākt tādu materiāltiesisku rezultātu, kas novērš iespējamo personas pamattiesību aizskārumu. Ja imperatīva norma ir formulēta nepārprotami, pieteikuma iesniedzējs atrodas šīs normas tvērumam tipiskā situācijā un nav šaubu par normas piemērošanu konkrētajā gadījumā, Satversmes tiesas likums neprasa izsmelt tādus formāli pastāvošus vispārējos tiesību aizsardzības līdzekļus, kuru izmantošanas rezultātā acīmredzami nav sagaidāms personai labvēlīgs lēmums (*sal. sk. Satversmes tiesas 2013. gada 23. oktobra sprieduma lietā Nr. 2012-23-01 14. punktu*).

Apstrīdētās normas ir formulētas nepārprotami, un Pieteikuma iesniedzējas atrodas šo normu tvērumam tipiskā situācijā. Tādējādi Pieteikuma iesniedzēju rīcībā nav reālu un efektīvu vispārējo tiesību aizsardzības līdzekļu.

Līdz ar to pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta otrajā daļā noteiktajām prasībām.

7. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 19.² panta ceturtnās daļas otrajam teikumam, ja nav iespēju Satversmē noteiktās pamattiesības aizstāvēt ar

vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem, konstitucionālo sūdzību (pieteikumu) Satversmes tiesai var iesniegt sešu mēnešu laikā no pamattiesību aizskāruma brīža.

Konkrētajā gadījumā termiņš pieteikuma iesniegšanai skaitāms no brīža, kad apstrīdētās normas piemērotas Pieteikuma iesniedzējām, proti, no Inspekcijas lēmuma izdošanas datuma, tas ir, no 2020. gada 6. aprīļa. Pieteikums Satversmes tiesā saņemts 2020. gada 17. aprīlī. Tātad Pieteikuma iesniedzējas ir ievērojušas pieteikuma iesniegšanas termiņu.

Līdz ar to pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta ceturtnās daļas otrajā teikumā noteiktajām prasībām.

8. Pieteikumā ir izklāstīti lietas faktiskie apstākļi un sniegts juridiskais pamatojums par apstrīdēto normu iespējamo neatbilstību Satversmes 1. pantam, 91. panta pirmajam teikumam un 105. panta pirmajam un trešajam teikumam.

Pieteikumam ir pievienoti dokumenti, kas nepieciešami lietas apstākļu noskaidrošanai. Pieteikums atbilst arī pārējām Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² pantā noteiktajām prasībām.

9. Papildus prasījumam atzīt apstrīdētās normas par neatbilstošām Satversmes normām, Pieteikuma iesniedzējas ir lūgušas sasaukt rīcības sēdi pagaidu tiesību aizsardzības līdzekļa piemērošanai, kā arī pieaicināt lietā sniegt viedokli biedrību „Latvijas Spēļu biznesa asociācija” un biedrību „Latvijas interaktīvo azartspēļu biedrība”.

9.1. Pieteikuma iesniedzējas uzskata, ka jautājums par apstrīdēto normu darbības apturēšanu ir Satversmes tiesas likumā un Satversmes tiesas reglamentā neregulēts procesuālais jautājums, kas būtu izlemjams Satversmes tiesas rīcības sēdē.

Satversmes tiesa ir atzinusi, ka konstitucionālās sūdzības gadījumā Satversmes tiesas likums noteic tikai vienu pagaidu tiesību aizsardzības līdzekli, proti, likuma 19.² panta piektajā daļā paredzēto tiesas nolēmuma izpildes apturēšanu (*sk. Satversmes tiesas 2007. gada 10. maija lēmuma lietā Nr. 2007-10-*

0102 6. punktu un Satversmes tiesas 2015. gada 4. februāra rīcības sēdes lēmuma lietā Nr. 2015-03-01 5.–7. punktu). Tā kā Satversmes tiesas likuma 19.² panta piektajā daļā likumdevējs ir noteicis regulējumu attiecībā uz pagaidu tiesību aizsardzības līdzekļu piemērošanu konstitucionālās sūdzības iesniegšanas gadījumā, lūgums apturēt apstrīdētās normas darbību nav uzskatāms par neregulētu procesuālo jautājumu (sk. Satversmes tiesas 2015. gada 1. decembra rīcības sēdes lēmuma lietā Nr. 2015-15-01 6. punktu).

Tādējādi šā lēmuma 1.2. apakšpunktā norādītais lūgums ir iesniegts par neregulētu procesuālu jautājumu un tas ir atstājams bez izskatīšanas.

9.2. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 22. panta otrās daļas 2. punktam Satversmes tiesas tiesnesis, kurš gatavo lietu izskatīšanai, ir tiesīgs noteikt pieaicinātās personas lietā un pieprasīt, lai tās izsaka savu viedokli. Satversmes tiesas likuma 22. panta trešā daļa nosaka, ka par pieaicināto personu ar tiesneša lēmumu var atzīt ikvienu personu, kuras viedokļa uzklauššana var sekmēt vispusīgu un objektīvu lietas izskatīšanu. Līdz ar to jautājumu par to, vai lietā nepieciešams noteikt pieaicinātās personas, izlems tiesnesis, kurš sagatavos lietu izskatīšanai.

Tādējādi šā lēmuma 1.3. apakšpunktā norādītais lūgums nav Satversmes tiesas kolēģijas kompetencē un ir atstājams bez izskatīšanas.

Pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. pantu, Satversmes tiesas 1. kolēģija

nolēma:

1. Ierosināt Satversmes tiesā lietu „Par likuma „Par valsts apdraudējuma un tā seku novēršanas un pārvarēšanas pasākumiem sakarā ar Covid-19 izplatību” 8. un 9. panta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 1. pantam, 91. panta pirmajam teikumam un 105. panta pirmajam un trešajam teikumam” pēc

sabiedrību ar ierobežotu atbildību „Alfor” un „Admirāļu klubs” pieteikuma (pieteikums Nr. 81/2020).

2. Uzaicināt institūciju, kas izdevusi apstrīdēto aktu, – Saeimu – līdz **2020. gada 12. jūlijam** iesniegt Satversmes tiesai atbildes rakstu ar lietas faktisko apstākļu izklāstu un juridisko pamatojumu.

3. Atstāt bez izskatīšanas šā lēmuma 1.2. un 1.3. apakšpunktā norādītos lūgumus.

Lēmums nav pārsūdzams.

Kolēģijas priekšsēdētāja

I. Ziemele